

OB OSEMDESETLETNICI AKADEMIKA VASILIJ MELIKA (NEKAJ UTRINKOV)

Marjan Drnovšek

Dr. Vasilij Melik na mednarodni konferenci v Portorožu, 1998.

Ob vsakokratni okrogli obletnici človekovega življenja se spomnimo na njegovo dotedanjo prehojeno pot, običajno s pregledom njegove biografije in bibliografije. Tudi pri dosedanjih jubilejnih zapisih o življenju in delu akademika in profesorja dr. Vasilija Melika ni bilo drugače.¹ Bolj občutena poglobitev vanje pa nam odkrije, da so se

¹ V jubilejnem letu je izšel obsežen Melikov zbornik: *Slovenci v zgodovini in njihovi srednjeevropski sosodje* (Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 2001), ki nam obsežno spregovori tudi o dosednji življenski poti jubilaranta.

mnogi dotaknili tudi profesorjeve človeške plati in zlasti njegovega odnosa do študentov, ki jim je – kar lepemu številu – »krojil« znanstveno pot tudi kasneje. Tudi podpisani je med njimi, kjer pa naju ni združevala samo stroka, ampak tudi vrsta zanimanj, kot npr. ljubezen do preteklosti domačega mesta, starih razglednic, posebno zanimanje za ljubljanske župane z Ivanom Hribarjem na čelu in za množico drobnih dogodkov in procesov iz preteklosti, ki so povezani s t.i. vsakdanjim življenjem ljudi. Kot arhivista Zgodovinskega arhiva Ljubljana me je navduševal njegov odnos do arhivskega gradiva (nekaj časa sva sodelovala tudi na društvenem področju, ko sem bil sam predsednik Arhivskega društva Slovenije, jubilan pa podpredsednik), zlasti pa njegov odnos do krajeвне zgodovine, ki jo ni nikoli podcenjeval oziroma zmanjševal njen pomen kot nekaj drugotnega, manj pomembnega, tematsko obrobnega. In še ena stran njegovega odnosa do raziskovanja preteklosti mi je blizu od vsega začetka najinega sodelovanja, to je v rušenju meja med znanstvenimi disciplinami, ki se ukvarjajo z zgodovino, bolj rečeno preteklostjo. Problem, ki ga raziskuješ ti nalaga pristop k delu, kjer moraš pritegniti čim večje število raznovrstnih virov in jih kritično analizirati. Tudi sam se je poglobil v vrsto tem iz najrazličnejših obdobj (tudi časovnih omejitev ne priznava), kar kaže na njegovo širino zanimanja in interesov. Skratka: njegova priljubljenost, široka razgledanost in pripravljenost na pogovor ga odlikujejo in ne potrjujejo »profesorskega« stereotipa o zadržanem, pretirano strogem in nedostopnem akademskem človeku oziroma univerzitetnem učitelju, kot navadno velja za kroge, ki jim po svojem stanu pripada.

Njegovo zanimanje sega tudi na področje slovenskih migracij, zato ni čudno, da je bil izvoljen tudi za predsednika znanstvenega sveta Inštituta za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU (vodil ga je v času od 11. 10. 1995 do 20. 3. 2000), danes pa je še vedno njegov član. Udeležil se je marsikaterega posveta v organizaciji Inštituta. Tako je na mednarodni konferenci v Portorožu (Ob 100. obletnici rojstva Louisa Adamiča – Intelektualci v diaspori, Portorož, 1.-5. september 1998) sodeloval s prispevkom o Mihaelu Hermannu in Petru Kozlerju. Do migracijskih vprašanj je imel poseben odnos, zlasti z vidika vprašanj o številu slovenskih izseljencev ter vzrokov izseljevanja, ter tudi njihovega življenja v novih okoljih, zlasti v Združenih državah Amerike. Nedvomno je nanj vplival oče Anton, ki je kot geograf imel proučevanje tovrstnih vprašanj za sestavni del geografske stroke, ki je med prvimi (že v času med obema svetovnjima vojnama) posvetila vprašanju slovenskih izseljencev kar veliko pozornost. In kot radi rečemo: kot vsaka slovenska družina je tudi Melikova poznala v preteklosti izseljevanje, zlasti v Združene države Amerike.

Profesorju dr. Vasiliju Meliku želimo, da se naše poti še bolj strnejo v vsakodnevnih stikih in njegovi veliki podpori znanstvenemu raziskovanju slovenskega izseljenstva, ki ga jemlje kot del proučevanja slovenske preteklosti in tudi sedanjosti.